

chen, aufheben, vernichten: तं धर्मं न विचालयेत् M. 7, 13. 12, 110. व्य-
वहारम् 8, 167. कुसंगतानि MBh. 12, 12088. स्थितिश्च न विचालिता 13,
3955. — Vgl. अविचाल fg.

— अनुवि nach einem Andern sich entfernen, nachfolgen AV. 15, 2,
1. 6, 1. 9, 2. 14, 1.

— प्रवि 1) in Bewegung gerathen, erbeben: ततो मही प्रविचलिता
MBh. 1, 1184. — 2) aus dem Geleise kommen, in Verwirrung gerathen:
धर्मः प्रविचलिष्यति HARIV. 11126. — 3) abweichen von, lassen von:
पञ्च धर्मात्प्रविचलेत् MBh. 12, 2226. न्याय्यात्पयः प्रविचलन्ति पदं न धी-
रः BHARTR. 2, 81. — caus. bewegen, erbeben machen: प्रविचाल्य — पा-
दवेगेन तं गिरिम् HARIV. 6226.

— सम् 1) in Bewegung gerathen, erbeben, erzittern, wanken: संचाल
च मेदिनी R. 6, 73, 34. संचाल महेदधिः 5, 93, 20. संचाल रणे कर्णः
नितिकम्पे यथाचलः MBh. 7, 1614. 8, 2478. 1, 5473. R. 6, 36, 45. — 2) sich
fortbewegen: स्थानादसंचलन् Çāk. 28, v. l. sich in Bewegung setzen, auf-
brechen HARIV. 4413. aufspringen: संचालासनात्तूर्णम् R. 2, 90, 4. — caus.
in Bewegung bringen, erbeben machen: किम् — संचालयामि नलिनीदल-
तालवृत्तम् Çāk. 69, v. l. (सेनयोः) संचालयत्योर्नदिनं त्रैलोक्यम् HARIV. 13211.
fortbewegen, fortstossen: न चैनमशक्तस्यानात्संचालयितुमप्युत MBh. 10,
627. संचाल्य पापकर्माणैर्नद्रात्स्थानात् 13, 4766.

2. चल्, चलैति scherzen Dhātup. 28, 64.

3. चल्, चालैयति ernähren Dhātup. 32, 68, v. l. für वल्.

चल (von 1. चल्) 1) adj. oxyt. f. आ gaṇa पचादि zu P. 3, 1, 134. 140.
Sch. Vop. 26, 30. 36. sich bewegend, zitternd, beweglich, schwankend,
wackelnd; unstät, fluctuirend; wandelbar, vergänglich AK. 3, 2, 24.
H. 1433. MED. I. 13. कर्षचलेन पाणिना RAGH. 3, 68. चलकाकपलक 28.
चलचामर PAKĀT. III, 266. यथाभसा प्रचलता तर्को ऽपि चला इव BHĀG.
P. 7, 2, 23. विद्युच्चल 8, 3, 28. MBh. 13, 4632. fg. (Gegens. स्थिर). चलोर्मि
R. 1, 14, 18. MEGH. 23. लक्ष्य Çāk. 38. चलमेव गतिं याति MBh. 12, 7182.
चले भ्रूते BHARTR. 1, 15. अस्थि Suçr. 1, 93, 11. ०संधि 8. चलस्यानाम् 2,
10, 14. दत्त 1, 303, 18. 304, 11. ०दृष्टि 333, 5. शोफ 2, 296, 21. die aus ihrer
ruhigen Lage gebrachten, gestörten दोष 1, 146, 16. 2, 188, 21. 189, 2.
344, 2. रजस् SĀṆKHAJ. 13. स्त्रीस्वभाव N. 19, 6. यौवन R. 1, 34, 16. श्री,
मनस् विभूतयः u. s. w. BHAG. 6, 35. PAKĀT. 202, 19. 203, 1. KUMĀRAS. 3,
1. BHĀG. P. 1, 11, 34. 6, 13, 22. 7, 7, 39. अचलमैश्वर्यम् MBh. 13, 5160. —
2) m. a) Wind H. c. 171. — b) Quecksilber H. 1030. — c) das Schwan-
ken, Beben MED.; s. भूमिचल. — 3) f. आ a) Blitz H. 1104. — b) Weih-
rauch RATNAM. im ÇKDr. — c) Glück, die Glücksgöttin TRIK. 1, 1, 41.
MED. — d) N. eines Metrums (4 Mal — — — — —, — — — — —)
— — — — — COLEBR. Misc. Ess. II, 163 (XIII, 13); so lesen wir für चल. —
Vgl. अचल, निश्चल, चाल.

चलकर्ण (चल + कर्ण Hypothenuse) m. the true distance of a planet
from the earth WILS.

चलकृति (चल + कृति) adj. leichtsinnig: अहं च न कस्यचिद्विश्वासि
चलकृतिश्च PAKĀT. 109, 12.

चलकेतु (चल + केतु) m. Name eines best. (beweglichen) Ketu VARĀH.
BRH. S. 11, 13.

चलचक्षु (चल + चक्षु Schnabel) m. *Perdix rufa* (s. चकोर) H. 1339.

चलचित्त (चल + चि^०) 1) n. *Wankelmuth* M. 9, 15. — 2) adj. f. आ
wankelmüthig: राक्षसाः R. 3, 1, 32. वानराः 5, 83, 4. श्री MBh. 13, 3867.

चलचितता (von चलचित्त 2.) f. *Wankelmuth* HIT. I, 91. *Windbeuteles*
R. 6, 111, 19.

चलता (von चल) f. das Schwanken Suçr. 1, 117, 16.

चलत्पूर्णमा (चलत्, partic. von चल्, + पू^०) f. ein best. Fisch, = च-
न्द्रचञ्चल TRIK. 1, 2, 19.

चलव (von चल) n. das Schwanken, Zittern HARIV. 2893. MEGH. 94.

चलदङ्ग (चलत् + दङ्ग) m. ein best. Fisch, vulg. चेङ्गा RĀGAV. im ÇKDr.
Nach CAREY bei HAUGHT. ist चेङ्ग *Ophiocephalus aurantiacus*. Auch च-
लदङ्गक m. ÇĀṬĀDH. im ÇKDr.

चलदल (चल + दल) m. *Ficus religiosa* Lin. (s. अश्वत्थ) AK. 2, 4, 3, 1.

चलन (von 1. चल्) 1) adj. oxyt. sich bewegend, beweglich u. s. w. P.
3, 2, 148. AK. 3, 2, 24. TRIK. 3, 3, 239. H. an. 3, 372 (lies कम्प st. कम्प).
MED. n. 61. लघुचलनगुरुतैः Sch. zu KAP. 1, 129. — 2) m. a) Fuss H.
616. H. an. — b) Antilope ÇĀṬĀDH. im ÇKDr. — 3) f. ई a) = वस्त्रध-
र्धरी TRIK. H. an. = वस्त्रयोधिनो (?) MED. ein Unterrock bei Frauen
niederer Stades (vgl. चलनक) H. 674. — b) = वारिभेद H. an. MED. ein
Strick zum Binden der Elephanten ÇKDr. WILS. — 4) n. a) eine schwan-
kende Bewegung, Bewegung, das Schwanken, Zittern; das Herumgehen.
TRIK. H. an. (कम्प). MED. (धमण und कम्प). P. 1, 3, 87. 3, 2, 148. शैलरा-
जस्य R. 5, 36, 21. तरलदगञ्चल^० Gīt. 11, 27. कुरु^० P. 3, 1, 15, VĀRT. 2. क-
स्तयोः PAKĀT. II, 174. ज्ञानु^० 232, 20. शरीर^० VEDĀNTAS. (Allah.) No. 83.
प्राणः — सर्वस्य चलनं करोति GAUDAP. zu SĀṆKHAJ. 29. चलनात्मकं कर्म
TARKASĀMGR. 33. मोक्षे प्रयाणे चलने पान्थोन्नतकालयोः MBh. 12, 3708. अ^०
PAKĀT. 214, 16. Vgl. गर्भ^०, भूमि^०, अश्वचलनशाला. — b) das Abweichen
von, Ablassen von: स्वधर्माद्धि मनुष्याणां चलनं न प्रशस्यते MBh. 3, 1319.
व्यवसायादचलनं धैर्यं विद्वे मक्त्यपि SĀH. D. 94.

चलनक 1) m. (von चलन) = चाण्डातक ein kurzer Unterrock H. 674.
KARKA zu KĀTJ. Çr. 14, 3, 3. चलन (l. चलनक) n. SĀJ. zu ÇĀT. Br. 5, 2, 4, 8.
— 2) f. चलनिका seidene Fransen VAUTP. 136.

चलपत्र (चल + पत्र) m. *Ficus religiosa* Lin. (s. अश्वत्थ) RĀGAV. im
ÇKDr.

चलस् n. Sauerklee WILS. nach dem UṆĀDIK.

चलाचल (von 1. चल् mit Redupl.) adj. P. 6, 1, 12, VĀRT. 2. PAT. zu
P. 7, 4, 58. Vop. 26. 30. sich hinundherbewegend, beweglich AK. 3, 2, 24.
H. 1433. (कपिः) मातृवन्मनोजवश्चलाचलः R. 5, 42, 11. wackelnd, locker:
शङ्कवौ न चलाचलास्तैः RV. 1, 164, 8. veränderlich: अनित्यं किल मर्त्यस्य
चित्तं चलाचलम् MBh. 5, 2758. 12, 4169.

चलातङ्क (चल + आतङ्क) m. *Rheumatism* RĀGAV. im ÇKDr.

चलात्मन् (चल + आत्मन्) adj. *wankelmüthig* R. 4, 33, 7.

चलाम् s. प्रचलायित.

चलि m. a cover, a wrapper, a surtout WILS. — Vgl. चाल.

चलितव्य (von 1. चल्) n. vom Fleck zu gehen: तावन्न चलितव्यं ते या-
वन्नाह्मिहगतः R. 3, 49, 14.

चली s. पुञ्चली.

चलु m. ein Mundvoll Wasser u. s. w. (s. गाण्डूय) H. 398.

चलुक m. 1) dass. H. 398, Sch. H. an. 3, 39. MED. k. 85. — 2) eine